

img1

LIETUVOS AUKŠČIAUSIASIS TEISMAS

NUTARTIS

2023 m. kovo 8 d.
Vilnius

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus atrankos kolegija, susidedanti iš teisėjų Andžej Maciejewski, Antano Simniškio (kolegijos pirmininkas) ir Algirdo Taminsko, susipažinusi su 2023 m. vasario 28 d. paduotu **ieškovo I. R.** kasaciniu skundu dėl Lietuvos apeliacinio teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2022 m. gruodžio 22 d. sprendimo peržiūrėjimo

nustatė:

Klaipėdos apygardos teismas 2022 m. birželio 3 d. sprendimu ieškovo I. R. patikslintą ieškinį ir trečiojo asmens, pareiškiančio savarankiškus reikalavimus, A. D. patikslintus reikalavimus iš esmės tenkino, t. y. teismas nusprendė:

1) įpareigoti Valstybės įmonę Turto banką spręsti klausimą dėl Pastato - Butinių patalpų (*duomenys neskelbtini*), 51/100 dalies Pastato - Sandėlio (*duomenys neskelbtini*), Kitų Inžinerinių statinių - Kiemo aikštelės (*duomenys neskelbtini*) ir Kitų Inžinerinių statinių - Tvoros (*duomenys neskelbtini*) pripažinimo nereikalingais valstybės funkcijoms atlikti;

2) įpareigoti Lietuvos Respublikos Vyriausybę spręsti klausimą dėl Pastato - Butinių patalpų, 51/100 dalies Pastato - Sandėlio, Kitų Inžinerinių statinių - Kiemo aikštelės, ir Kitų Inžinerinių statinių - Tvoros, išbraukimo iš viešame aukcione parduodamo valstybės nekilnojamojo turto ir kitų nekilnojamųjų daiktų sąrašo bei šio turto perdavimo Neringos savivaldybės nuosavybėn;

3) įpareigoti Neringos savivaldybės administraciją įgyvendinti 1999 m. gegužės 28 d. Neringos miesto savivaldybės tarybos Sprendimu Nr. 82 patvirtinto teritorijos prie pastatų (*duomenys neskelbtini*) detalų planą - nugriauti Pastatą - Butines patalpas, 51/100 dalį Pastato - Sandėlio, Kitus Inžinerinius statinius - Kiemo aikštelę, ir Kitus Inžinerinius statinius - Tvorą, griovimo išlaidas lygiomis dalimis finansuojant Neringos savivaldybės, gyvenamojo namo bendraturčių (I. R. ir G. D. ar jų teisių perėmėjų) lėšomis;

4) pripažinti teisę I. R. ir G. D. (ar jų teisių perėmėjams) įgyvendinti 1999 m. gegužės 28 d. Neringos miesto savivaldybės tarybos Sprendimu Nr. 82 patvirtinto teritorijos prie pastatų (*duomenys neskelbtini*) detaliojo plano sprendinį - atstatyti ūkinį pastatą Sklype F pagal proporciją 43 (I. R.) - 57 (G. D.).

Lietuvos apeliacinio teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegija 2022 m. gruodžio 22 d. sprendimu nusprendė Klaipėdos apygardos teismo 2022 m. birželio 3 d. sprendimą panaikinti ir priimti naują sprendimą – ieškovo I. R. patikslintą ieškinį ir trečiojo asmens, pareiškiančio savarankiškus reikalavimus, A. D. patikslintus reikalavimus atmesti.

Kasaciniu skundu ieškovas I. R. prašo panaikinti Lietuvos apeliacinio teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2022 m. gruodžio 22 d. sprendimą ir bylą perduoti iš naujo nagrinėti apeliacinės instancijos teismui.

Ieškovo kasacinis skundas grindžiamas [CPK 346 straipsnio](#) 2 dalies 1 ir 2 punktuose nurodytais kasacijos pagrindais – materialiosios ir proceso teisės normų pažeidimu, turinčiu esminės reikšmės vienodam teisės aiškinimui ir taikymui, jeigu šis pažeidimas galėjo turėti įtakos neteisėto sprendimo (nutarties) priėmimui, taip pat skundžiamame teismo sprendime (nutartyje) nukrypimu nuo Lietuvos Aukščiausiojo Teismo praktikos.

Atrankos kolegija pažymi, kad kasacinis teismas tikrina žemesnės instancijos teismų sprendimų (nutarčių) teisėtumą tik išimtiniais atvejais, kai yra bent vienas iš [CPK 346 straipsnio](#) 2 dalyje nustatytų kasacijos pagrindų ([CPK 346 straipsnio](#) 1 dalis). Kasaciniame skunde nepakanka vien tik nurodyti kasacijos pagrindą – įvardyti kasacijos pagrindo buvimą būtina pagrįsti išsamiais teisiniais argumentais ([CPK 347 straipsnio](#) 1 dalies 3 punktas). Be to, [CPK 346 straipsnio](#) 2 dalyje nurodyti kasacijos pagrindai patvirtina, jog kasacija leidžiama ne teisės klausimais apskritai, bet siekiant, jog kasaciniame teisme būtų nagrinėjamos tik tokios bylos, kuriose keliama teisės problemų išsprendimas būtų reikšmingas vienodam teisės aiškinimui.

Kai kasacinis skundas paduodamas [CPK 346 straipsnio](#) 2 dalies 1 punkto pagrindu, kasaciniame skunde būtina nurodyti buvus pažeistą materialiosios ar proceso teisės normą, teisinius argumentus, patvirtinančius nurodytos (nurodytų) teisės normos (normų) pažeidimą bei argumentuotai pagrįsti, kad teisės pažeidimas, į kurį apeliuojama, turi esminę reikšmę vienodam teisės aiškinimui ir taikymui, taip pat kad jis (teisės pažeidimas) galėjo turėti įtakos neteisėto sprendimo (nutarties) priėmimui.

Kai kasacinis skundas paduodamas [CPK 346 straipsnio](#) 2 dalies 2 punkto pagrindu, kasaciniame skunde būtina nurodyti konkrečią Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisės aiškinimo ir taikymo praktiką, suformuotą byloje, kurių faktinės aplinkybės yra analogiškos ar iš esmės panašios į bylos, kurioje priimtas teismo sprendimas (nutartis) skundžiamas kasacine tvarka, bei argumentuotai pagrįsti, kad teismas skundžiamame procesiniame sprendime nukrypo nuo tokios Lietuvos Aukščiausiojo Teismo suformuotos praktikos. Tai daroma analizuojant apskųstuose teismų sprendimuose išdėstytus teisinius motyvus ir juos lyginant su Lietuvos Aukščiausiojo Teismo suformuota teisės taikymo ir aiškinimo praktika.

Ieškovo paduotas kasacinis skundas grindžiamas šiais pagrindiniais argumentais:

1. Apeliacinės instancijos teismo sprendimo išvada, kad ginčo detaliojo plano sprendinio įgyvendinimas yra susijęs su tam tikromis sąlygomis – teisinio mechanizmo parengimu (kuris turi apimti ir kompensavimo mechanizmą) ir ūkinio pastato naudotojų iškelimu, prieštarauja Teritorijų planavimo įstatymo 17 straipsnio 3, 6 dalims ir kitoms šios įstatymo normoms dėl detalijų planų privalomumo bei teisinės galios. Detaliojo plano sprendiniai nustato (keičia, papildo) teritorijos tvarkymo režimą – teritorijos naudojimo būdą ir veiklos joje plėtojimo reikalavimų ir apribojimų visumą (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2019 m. kovo 19 d. nutartis civilinėje byloje [Nr. e3K-3-94-969/2019](#)). Apeliacinės instancijos teismo sprendime pateiktas vertinimas prieštarauja šiai suformuotai praktikai, nes juo paneigiama patvirtinto detaliojo plano juridinė galia, jis tampa priklausomas nuo kitų neapibrėžtų, nekonkrečių sąlygų atsiradimo.
2. Apeliacinės instancijos teismas remiasi Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo (toliau – VSTVNDĮ) 9 straipsnyje nustatytu efektyvumo principu, kuris reiškia, kad sprendimais, susijusiais su valstybės ir savivaldybių turto valdymu, naudojimu ir disponavimu juo, turi būti siekiama maksimalios naudos visuomenei. Teismo vertinimu, remiantis šiuo principu ir siekiant maksimalios naudos visuomenei, už griautino valstybės turto praradimą valstybei turi būti kompensuojama. Ieškovo nuomone, teismas netinkamai aiškino ir taikė šių VSTVNDĮ normų turinį ginčo teisiniais santykiais, taip nepagrįstai susiaurindamas valstybės interesus iki maksimalios turtinės naudos siekimo, paneigiant kitas svarbias valstybės funkcijas, tokias kaip aplinkosauga, teritorijų planavimas, kultūros paveldo vertybių apsauga, istorinio palikimo saugojimas ir puoselėjimas.
3. Apeliacinės instancijos teismo sprendimo išvada, kad „šiuo metu nėra parengtas teisinis mechanizmas dėl detaliojo plano sprendinio įgyvendinimo, o pirmosios instancijos teismas skundžiamu sprendimu jo negalėjo sukurti ir nesukūrė“ prieštarauja [CPK](#) 2, 3, 18, 259

straipsnių nuostatomis dėl civilinio proceso tikslų, bylų nagrinėjimui pagal galiojančią teisę. Teismas nepagrindė ir neargumentavo, kodėl teismo priimtas byloje sprendimas negali būti laikomas tokiu teisiniu mechanizmu.

4. Apeliacinės instancijos teismas nepagrįstai netaikė VSTVNDĮ 20 straipsnio 1 dalies 5 punkto nuostatų: „valstybei nuosavybės teise priklausantis turtas kitų subjektų nuosavybėn perduodamas: valstybei nuosavybės teise priklausančius nekilnojamosius daiktus, pripažintus nereikalingais pagal šio įstatymo 26 straipsnio 1 dalies 8 punkto nuostatas, perduodant Vyriausybės nustatyta tvarka savivaldybių nuosavybėn savivaldybių savarankiškosios funkcijoms įgyvendinti“, taip pat netaikė Vietos savivaldos įstatymo 6 straipsnio 19, 25, 26, 28 punktų: „savarankiškosios (Konstitucijos ir įstatymų nustatytos (priskirtos) savivaldybių funkcijos: 19 punktas – teritorijų planavimas, savivaldybės bendrojo plano ar savivaldybės dalių bendrųjų planų ir detaliųjų planų sprendinių įgyvendinimas; 25 punktas – savivaldybės saugomų teritorijų steigimas, apsauga ir tvarkymas, 26 punktas – kraštovaizdžio, nekilnojamųjų kultūros vertybių ir savivaldybės įsteigtų saugomų teritorijų tvarkymas ir apsauga; 28 punktas – aplinkos kokybės gerinimas ir apsauga“. Remiantis šiomis teisės normomis bei atsižvelgiant į Neringos savivaldybės administracijos aiškią poziciją šiame ginče, teismas turėjo teisinį pagrindą tenkinti ieškinio reikalavimus dėl ginčo turto pripažinimo nereikalingu valstybės funkcijoms atlikti, dėl Vyriausybės įpareigojimo spręsti šio turto išbraukimo iš viešame aukcione parduodamo valstybės nekilnojamojo turto ir kitų nekilnojamųjų daiktų sąrašo klausimą bei šio turto perdavimo Neringos savivaldybės nuosavybėn klausimą.

Atrankos kolegija, susipažinusi su kasacinio skundo argumentais, skundžiamų teismų procesinių sprendimų motyvais ir jų pagrindu padarytomis išvadomis, sprendžia, kad kasaciniame skunde nekeliami tokių teisės klausimų, kurie atitiktų [CPK 346 straipsnio](#) 2 dalyje nurodytus bylos peržiūrėjimo kasacine tvarka pagrindus. Atrankos kolegijos vertinimu, kasacinio skundo argumentais nepagrindžiama, kad teismas netinkamai aiškino ir taikė skunde nurodytas materialiosios ir proceso teisės normas ir kad tai galėjo turėti įtakos neteisėto sprendimo priėmimui. Kasacinio skundo argumentais taip pat nepagrindžiamas nukrypimas nuo Lietuvos Aukščiausiojo Teismo suformuotos teisės taikymo ir aiškinimo praktikos bei [CPK 346 straipsnio](#) 2 dalies 2 punkte nurodyto kasacijos pagrindo egzistavimas.

Kasacinis skundas pripažintinas neatitinkančiu [CPK 346 straipsnio](#) 347 straipsnio 1 dalies 3 punkto reikalavimų, todėl jį atsisakytina priimti ([CPK 350 straipsnio](#) 2 dalies 3, 4 punktai).

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus atrankos kolegija, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 350 straipsnio 2 dalies 3, 4 punktais, 4 dalimi,

nutaria:

Kasacinį skundą atsisakyti priimti ir grąžinti jį padavusiam asmeniui.

Grąžinti I. R. 428 (keturis šimtus dvidešimt aštuonis) Eur žyminį mokestį, sumokėtą 2023 m. vasario 28 d. AB Swedbank mokėjimo nurodymu Nr. 154.

Ši nutartis yra galutinė ir neskundžiama.

Teisėjai

Andžej Maciejevski

Antanas Simniškis

Algirdas Taminskas